

הלכות הדף היומי

מסכת יבמות

תוכן

- א. בן עשרים שנה ... והוא הסרים ... בת עשרים ולא הביאה שתי שערות יביאו ראייה שהיא בת עשרים והיא האילונית לא חולצת ולא מתייבמת1
- ב. איתמר אכל חלב מבן שתיים עשרה ... ונולדו בו סימני סרים ולאחר מכאן הביא שתי שערות ... נעשה סרים למפרע3
- ג. בן שמנה הרי הוא כאבן ואסור לפלטלו אבל אמו שוחה עליו ומניקתו4
- ד. באשה שהלך בעלה למדינת הים ואישה ירחי שתא ואכשריה5
- ה. כל ששהה ל' יום באדם אינו נפל6
- ו. סרים ... ואלו הן סימניו כל שאין לו זקן ... כל שקולו לקוי ואין ניכר בין איש לאשה7
- ז. אילונית ... כל שאין לה דדים ומתקשה בשעת תשמיש ... כל שאין לה שיפולי מעים כנשים ... כל שקולה עבה ואינה ניכרת בין אשה לאיש8
- ח. איתמר סימני סרים אפי' באחד מהן8

דף פ.

א. בן עשרים שנה ... והוא הסרים ... בת עשרים ולא הביאה שתי שערות יביאו ראייה שהיא בת עשרים והיא האילונית לא חולצת ולא מתייבמת

כל איש או אשה¹ שהגיעו לעשרים שנה ולא הביאו שתי שערות², הרי היא מוחזקת אילונית, והוא מוחזק בסרים חמה³ והרי הם כגדולים, כשיש להם סימנים של סרים או אילונית. ואפילו אם הביאו אח"כ שערות אין מוציאים אותם מוחזקת סרים, כיון שהיו להם כל הסימנים של סרים ואילונית קודם

¹ אע"כ שכל הדינים להלן נאמרו באילונית, ברמ"א קעב ו כתב שהוא הדין לסרים. וכך העתיק בלבוש שם "במה דברים אמורים שע"י הסימנין נידונים כסרים חמה ואילונית כשיהיו בהן הסימנים, אחר שהם בני כ' שנה, אבל קודם לכן אפילו יש בהן כל סימני סרים ואילונית ולא הביאו ב' שערות בערוה אין נידונין כסרים ואילונית"

² שו"ע ונו"כ אבהע"ז קנה יג

³ שלקה ממעי אמו ולא היה לו שעת הכושר מעולם מיום שזרחה עליו החמה דהיינו מעת שנולד כמו שנתבאר לעיל דף עט:

הלכות הדרף היומי

מסכת יבמות

השערות⁴. וכבר התבאר לעיל דף עט. שהסרים והאילוניות אינן בני חליצה ויבום, בין שהיה היבם סרים בין שהיה המת סרים אין מיבמין ולא חולצין לאשתו.

וסימנים נתנו חכמים בסרים, וארבעה סימנים נתנו חכמים באילוניות ויבוארו להלן עמוד ב.

לא הגיעו לעשרים שנה, אף על פי שנראו בהם סימנים אל⁵, היא אינה אילוניות והוא אינו סרים⁶. אפילו יש בהן כל סימני סרים ואילוניות, ולא הביאו ב' שערות בערוה, אן נידונן כסרים ואילוניות, אלא תולין הדבר במה שהם קטנים, ודינם כקטן כל זמן שהם פחות מבני כ', שכן נמצאים הרבה בני אדם שאינם מתגדלן עד עשרים שנה⁸. אולם אם הביאו שערות אפילו נולדו בהם אחר כך סימני סרים ואילוניות אין דנים אותם כסרים והרי הם גדולים מעת הבאת השערות⁹.

ובני תשע עשרה שנה ושלשים יום, דינם כבני כ' עשרים, ששלושים יום בשנה חשוב שנה. ויש מי שאומר שאינם חשובים בני כ' שנה עד שיהיו בת כ' שנה פחות ל' יום. דס"ל ל' יום האחרונים בשנה חשובים כשנה

ואם¹⁰ הם בני עשרים שנה ולא נולדו בה סימני אילוניות ובו לא נולדו סימני סרים ולא הביאו שתי שערות, חשובים כקטנים עד שיביאו שתי שערות ואפילו נולדו בהם הסימנים אחרי כן אין זה סרים חמה אלא מחמת חולי באו, שאין זה לקוי ממעי אמו, וחשובין כקטנים¹¹ ועד גיל שלושים וחמש. וי"א שאם הביאו סימני סרים או אילוניות לאחר גיל עשרים אפילו הביאו אחר כך שערות, הרי מברר למפרע שאינם בני שערות ונחשבים גדולים¹².

ואם הביאו שערות אחר גיל עשרים נחשב גדול מאותה העת גם אם נולדו סימני סרים אחרי הבאת השערות.

⁴ לבוש קעב ו

⁵ ב"ש שם ז

⁶ שו"ע ונו"כ שם יב, וקעב ו

⁷ ועיין שו"ת קרבן אשה יט שדינם להסתפק בהם ולחשוש שמא נשרו וכשמת קודם שהגיע לכ' שנים צריך יבום וחליצה.

⁸ לבוש שם

⁹ וכ"כ ב"ש קעב ז מהריב"ש והב"ח

¹⁰ שו"ע ונו"כ שם יג

¹¹ לבוש שם

¹² סמ"ע הו"מ רלה יב וז"ל "כשנולדו לו סימני סרים הם מראים שהוא סרים ושמשום הכי לא הביאו שערות, א"כ אף שעדיין אין לו שערות מעשיו קיימין משעה שנעשה בן י"ג שנה, שכיון שהוא סרים אינו בר שערות, וגם מסימני סרים שלא היו נראין עד שהוא בן עשרים אינן ראייה שעד עתה היה קטן, דדרך הסריסים הוא בכך להראות סימניהן לאחר שהן בן עשרים". וכ"כ ב"ש קעב ז וז"ל "ואם קודם רוב שנותיו הביאו ב' שערות ואחר כך ס"ם הרי הוא גדול מיום הבאת ב' שערות, ואם הביאו ס"ם ואחר כך ב' שערות הרי הוא סרים".

הלכות הדף היומי

מסכת יבמות

ואם עברו עליהם שלשים וחמש שנים ויום אחד¹³, שהם רוב שנותיו של אדם, כמו שנאמר (תהלים צ פסוק י) יָמֵי שְׁנוֹתֵינוּ בָּהֶם שְׁבַעִים שָׁנָה, ולא הביאו שתי שערות, הרי זו אילונית והוא סריס, אף על פי שלא נראה בה סימן מסימני אילונית ובו סימן מסימני הסריס¹⁴. ויש אומרים דוקא כשעברו עליהם שלשים וחמש שנה ושלשים יום¹⁵. ויש אומרים דוקא כשהם בני שלשים ויש שנה¹⁶.

אבל דבר זה הוא קשה¹⁷ וכמעט שאי אפשר לנו לעמוד עליו בבירור ואפילו בבדיקה, שאפילו אם נבדוק ולא נמצא בו ב' שערות הא קי"ל שחוששין שמא נשרו, ועוד אפילו גומות בלא שערות קי"ל דהווי סימנים, ומי יוכל לבדוק במקום הבאת שערות שלא יהא שם לא שער ולא גומא,

ועל כן כשיזדמן שלא נמצאו שערות לאחר שלשים וחמש, צריכה חליצה מספק, שמא הביא ב' שערות ולא סריס הוא וחייב ביבום. ואינה מתיבמת שמא לא הביא וסריס פטור מיבום, ונמצא פוגע באשת אה שלא במקום מצוה, דכיון שנבדק לאחר רוב שנותיו ולא נמצאו לו שערות איתרע רובא ואיכא למיחז לסריס.

כל הדינים הללו אלא בסריס חמה¹⁸ שהוא לקוי ממעי אמו, אבל מי שנחתכו או ניתקו או נמעכו גידיו¹⁹ או ביצו שלא ממעי אמו הוא דנקרא סריס אדם, וכשיהיה בן י"ג שנה ויום אחד נקרא גדול שהולכים אחר רוב בני אדם שמתגדלים לי"ג שנה ויום אחד, כי זה הואיל ונסתרס בילדותו אינו מביא סימנים לעולם²⁰, לכך הולכין בו אחר הרוב. אולם אם היה בו מסימני הסריס קודם שנחלה או נפצע דינו שעד גיל עשרים הרי הוא ספק גדול²¹.

ב. איתמר אנל חלב מכן שתיים עשרה ... ונולדו בו סימני סריס ולאחר מכאן הביא שתי שערות ... נעשה סריס למפרע

¹³ שם בלבוש

¹⁴ רמב"ם שם ה"ה וש"ע שם יג, ע"פ סוגית הגמ' נדה שם, ועי' מור ופרישה.

¹⁵ רמ"ה ב"ב קנה א, הובא בב"י הו"מ סי' רלה, ועי"ש.

¹⁶ טוש"ע הו"מ רלה יא; מור אה"ע"ו סי' קנה

¹⁷ רמ"א שם קב ובלבוש שם

¹⁸ שו"ע שם ז

¹⁹ עיין נשמת אברהם ח"ג עמו שמו שיצא לבאר שהכונה כאן לגידי הבצים ולא הגד עצמו שהרי סימני בנרות באים מהפרשה הורמונולית מהביצים וכשנימלו לא יביא סימנים אך הגיד אינו משפיע והביא שכן מצא בנצ"ב שו"ת משיב דבר ד עו

²⁰ יש קצת לספיק אפשר שאינו במציאות כלל ואפשר שהוא רחוק המציאות כמו סריס חמה. בית מאיר שם

²¹ ב"ש שם ט

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת יבמות

מאימתי האילונית נחשבת כגדול כשראינו בה סימני איילונית ועתה היא בת עשרים יש אומרים²² שהיא גדולה למפרע מוזמן שהיתה בת י"ב, ואפילו²³ שעתה הביאה שתי שערות לאחר גיל עשרים. ויש אומרים²⁴ שאינה גדולה אלא מאותו הזמן בלבד ועד אז נחשבת לקטנה, לפי שאמרו, סימני איילונית אין עושין בהן מעשה עד שתהא בת עשרים. והעיקר כדעה ראשונה²⁵.

וכן בסרים²⁶ שלא הביא שתי שערות (שהן סימני גדלות) עד עשרים שנה ונולדו בו סימני סרים, נעשה סרים למפרע, ומבן י"ג שנה ויום אחד ואילך, שהיה ראוי להביא שערות, נחשב כגדול ובן עונשים, ואם עבר בינתיים על איסור שנענשים עליו הרי הוא חייב.

ולא עוד אלא אפילו אחר כך הביא שתי שערות, אין אומרים אגלאי מלתא למפרע שעד עכשיו קטן היה ולכן לא הביא קודם לכן השערות, אלא מכיון שנולדו בו סימני סרים אגלאי מלתא למפרע שסרים היה ומשום כך לא הביא שערות קודם לכן. לפיכך מכירת הסרים מכירה למפרע מבן י"ג ואילך²⁷. ומאן האילונית אינו מיאון²⁸, ויש אומרים²⁹ שאינו סרים אלא מאותו הזמן בלבד ועד אז נחשבת לקטן, כנ"ל באילונית.

ג. בן שמנה הרי הוא כאבן ואסור לטלטלו אבל אמו שוחה עליו ומניקתו

²² רמ"ה ב"ב קנה ב, וטור חו"מ סי' רלה בשמו; רמ"א אהע"ז קנה יב שם ברמ"א ולבוש

²⁴ רמב"ם שם וסמ"ג עשין כ לפי יש"ש יבמות פ"ח סי' לא ונובי"ק האהע"ז סי' ו; מאירי יבמות שם בשם יש פוסקים; רש"י כתובות לה ב; ראב"ד נערה בתולה פ"א ה"ט.

²⁵ עיין בית מאיר שם

²⁶ שו"ע ונו"כ חו"מ רלה יב

²⁷ שו"ע חו"מ שם

²⁸ רמ"א אבהע"ז קנה יב לכאורה תמוה אי"כ איך ממאנת לפני גיל עשרים ומותרת לאחר, ליחוש שמא ימצא בה סימני איילונית והרי היא גדולה למפרע אף על גב דלא חיישינן למיעוטא שמא איילונית מ"מ הכא דאיכא ריעות דלא עליה הביאו ב' שערות ומכ"ש כשנולדו בה סימני איילונית למה תמאן. וראיתי בדרישה שתירץ דמירי דלא בא עליה הראשון אחר יב"ש אז לא הוי קידושין דאורייתא מ"ה לא חיישינן שמא ימצא בה סימני איילונית כמו דלא חיישינן שמא נשרו הסימנים ועיין ס"ג כ' א"נ י"ל למ"ש בסימן מ"ד איילונית לכמה פוסקים א"צ גט אלא מדרבנן ולתוספות ולהרא"ש ודאי איילונית א"צ גט כלל אלא ספק איילונית היינו שאין ניכר הסימנים בה הישב אז צריכה גט נמצא להפוסקים הנ"ל אף בבא עליה אחר יב"ש אינו אלא ספק דרבנן דהא אם נמצא שהיא איילונית א"צ גט אלא מדרבנן לכן לא חיישינן שמא ימצא בה סימני איילונית. ב"ש יט.

ועיי"ש מש"כ לרמב"ם

²⁹ רמב"ם שם וסמ"ג עשין כ לפי יש"ש יבמות פ"ח סי' לא ונובי"ק האהע"ז סי' ו; מאירי יבמות שם בשם יש פוסקים; רש"י כתובות לה ב; ראב"ד נערה בתולה פ"א ה"ט.

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת יבמות

כבר נתבאר במסכת שבת דף קלה. שעל אף שמדין הגמ' תינוק שנולד קודם זמנו יש חילוק באיזה חודש להריון נולד, שבן שבעה חדשים יכול להיות ומלים אותו בשבת, ובן שמונה חדשים לא בכל מקרה מלים.

מכל מקום כתבו הפוסקים³⁰ כי בזמננו נשתנו הטבעים³¹ ורואים אנו שרוב התינוקות הנולדים קודם זמנם חיים, עקב התפתחות הטכנולוגיה והמכשירים הרפואיים, אזי רובם המוחלט של הנולדים קודם זמנם, ראויים להיות ולהתקיים כהוגן, ולכן אף בן ח' גמור ואף הנולד קודם חודש ז', נחשבים חיים גמורים ומחללים עליהם את השבת בעת הלידה, כל שיש תקוה שיוכל להיות, ואפילו חיי שעה בלבד. ואף יש חיוב למולם, אם הם מסוגלים לכך מחמת בריאותם.

אמנם אם הם נמצאים באינקובטור מחמת חוסר בשלות, או שלדעת הרופאים עדיין חסרים בשילות אין למולם, עד לאחר ז' ימים מיציאת מהאינקובטור. ואז כמובן אין מילתו דוחה שבת שהרי זו מילה שלא בזמנה³² ולמעשה יש לדון בכל מעשה ומעשה לגופו ולשאל לחכם.

אולם לענין הצלתו מחללים שבת מהחודש החמישי³³ להריון.

דף פ:

ד. באשה שהלך בעלה למדינת הים ואישה עד תריסר ירחי שתא ואכשריה

אשה³⁴ שהיה בעלה במדינות הים ושהה שם יותר מי"ב חודש, וילדה אחר י"ב חודש, הולד ממזר³⁵, שאין הולד שוהה במעי אמו יותר מי"ב חודש. ויש אומרים³⁶ שאם אין האשה והבעל לפנינו לברר מסתפקים אנו שמא בא

³⁰ שו"ת מנחת יצחק (ח"ד סי' קכד וח"י סי' לא סק"ג), שו"ת שבט הלוי (ח"ג סי' קמא וח"ח סי' פט ס"ז), שו"ת מנחת שלמה (ח"ב סי' פג סק"א). ועיין חזו"א יו"ד קנה ס"ק ב שש"כ לו יב

³¹ וכבר כתב ההזון איש (יו"ד סימן קנ"ה סק"ב) "מעידין עכשיו עובדות רבות דבני ח' חיים ומתקיימים, ובימים הראשונים היה מיעוט המצוי שנגמרו לו' ורובן לתשעה, אבל לא היו נגמרים לשמונה וכו', וכמדומה עכשיו נשתנה הטבע וכפי בחינת הרופאים אפשר שהוסיפו השתלמותם אחר ז' ונגמרו לח' וכו'".

³² נשמת אברהם ח"א או"ח שלא ס"ק ג עמ' תקמה

³³ ע' ס' נשמת אברהם ח"ה או"ח של סק"ג שיעור ההישרדות של ילוד בשבוע 24 להריון ובמשקל של כ - 500 גרם בבתי חולים משוכללים עומד על 25 אחוז.

³⁴ שו"ע ונו"כ אבהע"ז ד יד

³⁵ דעת הרמב"ם

³⁶ דעת הבה"ג

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת יבמות

בעלה ובעלה בענעה, והוי ספק ממזר³⁷. אולם אם האשה מודה שלא בא בעלה הרי זה ודאי ממזר³⁸ וכ"ש אם אומר הבעל שלא בא³⁹, אפילו אם היא מכחישתו הולד ממזר ודאי. ואם אומר שבא והיא אומרת שלא בא, הרי הוא כשר ודאי שהבעל נאמן על בנו⁴⁰.

אבל תוך י"ב חודש כשר גמור, שתולים שנגמר לתשעה והשתהה עד שתיים עשרה חודש במעי אמו. וי"א⁴¹ שאין תולים כן ואין הולד משתהה יותר ממאתים שבועים ואחד ימים שהם ט' חדשים שלמים כל א' ל' יום.

ודוקא שלא ראו בה דבר מכוער⁴² מוקמינן לה אחזקת כשרות ואמרינן אשתחי וכו', אבל אם ראו בה דבר מכוער לכו"ע הורעה חזקה ואין תולים שהשתהה וחוששין לממזרות.

ה. כל ששהה ל' יום באדם אינו נפל

כבר התבאר לעיל דף לו: שכל ששהה שלשים יום אחר שנולד⁴³, דינו לכל דבר כשאר הנולדים.

ותינוק הנולד עם מומים קשים, או שנולד לפני זמנו עם מומים ופגמים אשר לפי דרך הטבע אין לו סיכויי היים ארוכים, אך לפי דברי הרופאים יתכן שיחיה יותר משלושים יום אך בשום אופן לא יוכל לשרוד יותר מי"ב חודש, נחלקו הפוסקים אם מלין אותו בשבת⁴⁴, ואם יתכן אפשרות שיחיה יותר

³⁷ משמע דהאשה אומרת שנתעברה מבעלה קודם הליכתו והולד נשתהה בזה אנו אומרים שהולד ממזר אבל אם האשה אומרת שבעלה בא בלילה תוך י"ב חודש בין לילה היה ובין לילה עיבר/ פשיטא אם הבעל מודה לדבריה נראה דאין ספק דהולד כשר דהא שמואל כשר היה (פי' דאבוה דשמואל היה במדינת הים וע"י שם בא ממדינת הים בלילה לאשתו ונזדקק לה ונתעברה ממנו ויצא ממנה שמואל עיין המעשה בהלכות גדולות סוף הלכות גיטין הביאו הרא"ש ג"כ בקיצור בקידושין פרק י' יוחסין) אלא אפי' אם אין הבעל כאן והי' טועני כך אפשר דנאמנת דאוקי איתתא אחזקת כשרות כל זמן שאין הבעל מכחישה ואפשר דאינה נאמנת בדבר שאינו מצוי. ח"מ שם ח

³⁸ ח"מ שם ט

³⁹ שהרי נאמן לומר אין זה בני. ב"ש שם טז

⁴⁰ ב"ש שם

⁴¹ התוספות בנדה (דל"ח בד"ה שפורה גרים) כתבו דלא ק"ל כרבה תוספאה. ח"מ שם י וב"ש יז וכתב וכ"פ באגודה ועיין במהרי"ק שורש ק"ג.

⁴² משמע דוקא כ"כ דהיינו י"ב חודש לא אמרינן היכא דאיכא עידי כיעור אבל אם ילדה בחודש העשירי אף שהוא יותר מרע"א ימים אפשר דלא חיישינן אף בעידי כיעור מאחר שרגילות הוא להוליד עתה בחודש העשירי ומיהו הכל לפי הענין. ח"מ שם יא, ב"ש יח

⁴³ אפילו נולד בחודש השמיני ערוה"ש יו"ד רסו ב

⁴⁴ בתום רי"ד (שבת קל"ו) שמלין אותו בשבת, אף שהוא בגדר 'טריפה' מ"מ מכלל נפל יצא, ובשבלי הלקט (הלכות מילה הלכה א') כשם שמחללין שבת למסוכן וגוסס וטריפה גם לצורך חיי שעה, כמו"כ מילת טריפה

הלכות הדרף היומי

מסכת יבמות

מ"ב חודש לדברי הכל מלין אותו בשבת, למרות שיש לו מומין ומחלות קשות אשר לעולם⁴⁵ לא יוכל לבוא לכלל ידעת.

אך לכו"ע מחללים עליו שבת להצלתו בבית החולים. כל שיש תקוה שיוכל לחיות, ואפילו היי שעה בלבד.

עובר שנולד שמונה חדשים להריון, ונולד עם מום שאינו יכול לחיות 30 יום אם נולד לידה ביתית, אולם בבית חולים מחללים עליו שבת מכיון שרבים מטופלים שם, וההכרעה אם יש לפג סיכויי חיים אם לאו מסורה לחברי העוות הרפואי, ועלול להיות טעות בהבחנה, וגם עלולים לזלזל בטיפול של פגים אחרים עם מומים שיש להם סיכויי חיים, לכן יש להורות להלכה למעשה שחובה לטפל בפגים אלו גם כן, ואפילו בחילולי שבת הכרוכים באיסורי תורה.

תינוק בכור שמת לאחר שלשים יום, אביו פודה אותו, ומשלם לכהן חמשה סלעים.

תינוק שנולד לאחר ט' חודשי הריון, והניחוהו באינקובטור, והגיע יום השלשים ללידה והוא עדיין באינקובטור, חייבים לפדותו⁴⁶. אך אם נולד בחודש השביעי או השמיני, ושהה באינקובטור, טוב להמתין מלפדות אותו עד שיעברו לו יום מיום שיצא מהאינקובטור. ויתכן שהכל תלוי במצב הילד אם מה שמניחים אותו שם הוא מחשש לפיקוח נפש, וכדי שיחיה, או רק להתפתחות בעלמא, ולכן כדאי לעשות שאלת חכם בכל מקרה.

פג ששהה באינקובטור ומת, מונין לו ל' יום מיום הלידה, וחייבים להתאבל עליו אם מת לאחר ל' יום, פרט לתאומים שכשאחד מהם מת הוא גילוי על השני שהוא נפל. ומונין לפדיון הבן ולבר מצוה מיום לידתו, ולא מיום צאתו מהאינקובטור אך יש שהקילו באבלות דנקטינן לדינא להקל שלא לישב עליו שבעה, דהלכה כדברי המיקל באבל⁴⁷.

ו. סריס ... ואלו הן סימניו כל שאין לו זקן ... כל שקולו לקוי ואין ניכר בין איש לאשה

דוחה שבת, והסכימו לדבריהם בשו"ת חת"ס ח"ו סי' ס"ד, שו"ת יד דוד ח"א סי' נ', שו"ת יד אליהו סי' מ"ו, וראה גם בשו"ת שרנא המאיר ח"ד סי' צ"ה. ומאידך בשו"ת מהר"ם מינץ סי' ט"ו דימה טריפה לנפל שאין מלין אותו בשבת, וכ"ה בשיירי כנסת הגדולה יו"ד סי' רס"ו סק"י"ב, וכן בשו"ת מהר"ם שיק יו"ד סי' רמ"ג נסתפק בזה עפ"י רש"י (גדה כ"ג ע"א) דולד טריפה אינו חשוב כולד.

⁴⁵ באשל אברהם בומשאטש סוס"י שכ"ט מסתפק בזה, וכן בס' כלי חמדה (פ' לך לך אות ב') דן בזה האם חובת המילה על הנימול והטילוהו על האב, או הוא חובת האב. ובס' הברית סי' ר"ס סקנ"ט בשם הגר"מ פיינשטיין זצ"ל שיש למול בשבת שומה נמור, ובס' נשמת אברהם יו"ד סי' ר"ס סק"א בשם הגר"ש אויערבאך זצ"ל שכן ההכרעה למעשה.

⁴⁶ ואין שהייתו באינקובטור נחשבת להמשך ההריון, אלא רק כמכשיר עזר לרפואתו, ואף על פי שרואין שמתנוון, תורת היולדת (פרק נו הערה ח')

⁴⁷ בילקוט יוסף חלק ז' (הלכות אבלות עמוד צט)

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת יבמות

ואלו הן סימני סריס חמה, שעורו לקוי ורך, או שמחליק בשרו ורך כבשר האשה, שדרך בשר האיש להיות שעיר.

מטיל מים בגומא ואינה מעלה קצף.

שאינ מי רגליו מחמיצין כששוהין לעמוד בכלי.

שאינו עושה כיפה פירוש שאין קילוח השתן הולך למרחוק ואינו עושה כיפה כשמטיל מים כלפי מעלה אלא יורדין מיד.

שכבת זרעו דיהא ואינו קשור אלא צלול כמים.

אין בשרו מעלה הבל כשיוצא מן המרחץ בימות הגשמים.

קולו לקוי ואינו ניכר בין איש לאשה.

אין לו שערות בזקנו העליון, ואפילו הביא ב' שערות בערוה אם אין לו שערות בזקנו כלל.

**ז. אילונית ... כל שאין לה דדים ומתקשה בשעת תשמיש ...
כל שאין לה שיפולי מעים כנשים ... כל שקולה עבה ואינה
ניכרת בין אשה לאיש**

אלו הן סימני איילונית, שאין לה דדין⁴⁸.

שהתשמיש קשה לה ומצער אותה.

שקולה כקול איש ואינה ניכרת בין קול איש לקול אשה.

שאינ לה בשר גבוה ועגול כמין כף למעלה מאותו מקום.

ח. איתמר סימני סריס אפי' באחד מהן

⁴⁸ וק"ל כי יש נשים שאין להן דדים (דהיינו יש להן דדים קטנים) או שמתקשות בשעת תשמיש עליהן תשמיש ובכל זאת הולידו ילדים. ואולי צ"ל שאצל האיילונית אין לה דדים ואפילו לא קטנים והיא מתקשת בשעת תשמיש ללא סיבה ידועה. אך אם המקום צר או שישי בעיה נפשית אין זה סימן לאיילונית. נשמת אברהם שם עמ' שדמ

הלכות הדף היומי

מסכת יבמות

אפילו אין בו אלא אחד מאלו הסימנים חשיב סריס, אבל אם יש לו ב' שערות בזקנו העליון לא חשיב סריס עד שיהיו בו כל הסימנים שאז אם יש את כל הסימנים נחשב סריס אעפ"י שיש לו ב' שערות בזקן⁴⁹. ואם נתמלא זקנו אינו סריס הגם שיש לו הסימנים⁵⁰.

ואם יש לו ב' שערות במקום אחר בכל הגוף מוציאים אותו מחזקת סריס, אפילו אם יש בו את כל הסימנים הנ"ל⁵¹.

אולם מי שיש בו חסרון באברי הזרע ומחמת זה אמרו הרופאים⁵² שהיה סריס מלידה, אע"ג שיש לו שתי שערות מכל מקום נחשב כסריס.

בסימני איילונות י"א שאינה אילונות אלא אם כן יש לה כל ארבעת הסימנים, אבל אם יש בה סימן אחד, אינה אילונות⁵³. ויש חולקים וסוברים שאפילו בסימן אחד היא אילונות⁵⁴, ואם הסימן אינו מבורר יפה הרי זו ספק אילונות. ויש שחששו לשתי הדעות וכתבו שאף בסימן אחד מבורר הרי זו ספק אילונות.

⁴⁹ רמ"א שם ה

⁵⁰ ועיי' בב"ש ו שכתב אבל י"ל מ"מ אין לו דין גדול אלא קמץ הוא עד רוב שנתיו לכן אין מובן לי מ"ש הב"י ר"ס קס"ט במה שכתב הטור שם אם נתמלא זקנו א"צ לבדוק יותר כתב שלמד מתוס' הנ"ל ובאמת מתוס' הנ"ל לא משמע כלום אלא כוונתם ב' שערות בזקן לא נקרא יש לו זקן ושייך לומר שיהא לו כל סימני סריס.

⁵¹ ואינו בזקן לפי שבמקום הזקן רגילין להיות שם שער לכל אדם, לפיכך אם יש לו כל סימני סריס נדון כסריס, ואעפ"י שהביא ב' שערות בזקן חשוב אין לו זקן כיון שלא נתמלא זקנו. לבוש שם

⁵² ופשוט שיש להאמינם כיון שהם בקיאים ואין לנו סתירה מדברי חז"ל שלא להאמינם מצד זה דאף שהיו בו שערות וזקן אינו כלום, דכשיש חסרון באברי הזרע אפשר שיהיו לו סימנים ומ"מ יהיה סריס. וראיה גדולה לזה מטוממום שנקרע ונמצא זכר שסובר ר' יהודה שהוא כסריס ביבמות דף פ"א אף שאירי גם באין לו סימני סריס וגם יש לו שערות דאם יש לו סימני סריס ואין לו שערות לא היה שייך שיפלגו רבנן עליו. ולכן בעובדא דידן שהרופאים אמרו שמצד שינוי באבריו לא היה ראוי להוליד ממעי אמו יש לסמוך עליהם אף שיש לו שערות וזקן ואינה צריכה אשתו חליצה כלל. שו"ת אנרות משה אבן העזר חלק א סימן קסב ד"ה אבל נלע"ד

⁵³ רמב"ם אישות שם, ועיי' ש"במ"מ ובכ"מ; רי"ז לפי ב"י.

⁵⁴ טור אהע"ז שם; רמ"א אהע"ז קעב ד

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>